

Pregled
Projekta protiv privrednog kriminala na Kosovu (PECK)

February 2012

Naziv projekta	Projekat protiv privrednog kriminala na Kosovu
Budžet	1,200.000 evra: 83.3% Evropska unija i 16.7% Savet Evrope
Finansiranje	IPA 2010: Sporazum o direktnom grantu EU
Sprovođenje	Akciono odeljenje protiv kriminala Direkcija za informaciono društvo i delovanje protiv kriminala, DG I- Savet Evrope
Trajanje	30 meseci (početak 1. februar 2012.)

1 UVOD I OBRAZLOŽENJE

Privredni kriminal – uključujući korupciju, pranje novca i finansiranje terorizma, trgovinu ljudskim bićima, sajber kriminal i druge oblike finansiranja i organizovanja kriminala, je važno pitanje na Kosovu. U vezi sa privrednim kriminalom Savet Evrope je nekoliko godina podržavao Kosovo kroz aktivnosti tehničke saradnje fokusirane na podršku izradi zakonskih propisa, političku obuku i savetovanje u saradnji sa Misijom Ujedinjenih nacija na Kosovu (UNMIK), Organizacijom za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) i Misijom Evropske unije za pravnu državu na Kosovu (EULEX Kosovo). Tu spada izrada poslednjeg (privremenog) krivičnog zakona i zakona o krivičnom postupku, zakona koji su specifični za gonjenje i istražni postupak, zakona protiv korupcije i pranja novca, jačanje kapaciteta Agencije za borbu protiv korupcije, obuka u vezi sa korišćenjem posebnih sredstava u istrazi, finansijske istrage, zaštita svedoka i druge mere protiv organizovanog kriminala i pranja novca.

U “Dopisu Savetu Evrope i Evropskom parlamentu” o “Strategiji proširenja i glavnim izazovima 2010-2011”, Evropska komisija je došla do sledećeg zaključka: “... Zakonski okvir o borbi protiv korupcije je poboljšan usvajanjem zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije i objavljivanju i poreklu imovine i poklona visokih javnih funkcionera. Zakon o sprečavanju sukoba interesa pri obavljanju javnih funkcija je izmenjen i dopunjen. Zakon o finansiranju političkih partija nije u potpunoj saglasnosti sa međunarodnim standardima. Međutim, rezultati u borbi protiv korupcije su ograničeni...” a isti zaključci bave se i pitanjem pranja novca na sledeći način: “Pranje novca je i dalje zabrinjavajuće i ozbiljno pitanje. Kosovo je usvojilo zakon protiv pranja novca i finansiranja terorizma. Saradnja između Carinske službe i Centra za finansijske istrage je poboljšana. Centar je takođe poboljšao saradnju sa bankama. Međutim, Kosovo je još uvek u ranoj fazi kada se radi o usvajanju i sprovođenju evropskih standarda u ovoj oblasti. Kapaciteti za istrage i krivično gonjenje slučajeva pranja novca su još uvek slabi...”

Rezultati preliminarne procene potreba u vezi privrednog kriminala (korupcija i pranje novca/anti terorizma) koje je objavio sekretarijat Saveta Evrope (SE) u oktobru 2009. godine i u periodu 2010 – 2011, predstavljaju veliki broj preostalih pitanja u vezi sa jačanjem pravne države putem efikasnih mera i institucija za borbu protiv korupcije, pranja novca i drugih oblika privrednog kriminala.

Kosovska agencija za borbu protiv korupcije (KABK) je funkcionalna od svog osnivanja 2006. godine i uspela je da poveća i ojača svoje kapacitete, a od nedavno radi prema novom izmenjenom i dopunjenom zakonu. Kancelarija za dobro upravljanje, ljudska prava, jednake mogućnosti i rodna pitanja (OGG) takođe koordinira pitanja u vezi sa politikom borbe protiv korupcije i obezbeđuje savete uključujući i potrebne napore za dobro upravljanje u međusektorskom pristupu.

U isto vreme čini se da se Jedinica za finansijske istrage (FIU) i Centar za finansijske istrage (FIC – Jedinica klasičnog tipa za finansijske istrage) suočavaju sa brojnim izazovima na planu povećanja kapaciteta i ljudskih resursa još od svog osnivanja i aktivnosti koje se uglavnom finansiraju iz međunarodne pomoći. Bez obzira na mere koje su preduzete, korupcija i pranje novca su i dalje problem koji dominira u svim sektorima na Kosovu. Tokom prošle godine na Kosovu su učinjeni važni koraci ka približavanju međunarodnim standardima zakonskog i institucionalnog okvira u vezi sa privrednim kriminalom. Na kraju, na Kosovu je usvojeno više važnih zakona. Ostaje da se proceni da li sveobuhvatni zakonski okvir, uključujući i poslednje promene, ispunjava evropske i međunarodne standarde, kao i nivo njihovog sprovođenja. Iako je zakonski okvir često menjan, i dalje je potreban proces orijentacije i/ili dalje je nejasan na određenom nivou.

* Svako pominjanje Kosova u ovom tekstu, bilo da se radi o teritoriji, institucijama ili stanovništvu, treba u potpunosti shvatiti u skladu sa Rezolucijom Saveta bezbednosti OUN 1244 i bez prejudiciranja statusa Kosova.

Dok reforme u vezi sa korupcijom i pranjem novca traju nekoliko godina, nije bilo procesa procene efikasnosti i uticaja tih reformi; glavne institucije postoje u većini oblasti, a neke druge su nedavno postale funkcionalne (kao što je Agencija za upravljanje zaplenjenom ili oduzetom imovinom), pri čemu njihov status značajno varira, pri čemu se ponekad preklapaju nadležnosti ili one nisu jasne.

Zajednički napor EU i SE zasnovan na iskustvu sa više zajedničkih i uspešnih projekata u ovoj oblasti, bio bi odgovarajući pristup da se obezbedi sprovođenje evropskih standarda i praksi na Kosovu. Takav napor će doprineti koherentnoj reformi borbe protiv korupcije i pranja novca na Kosovu i biće od koristi EULEX-u Kosovo, tako što će se postići održivi rezultat reformi i približavanje evropskim standardima. Standardi Saveta Evrope, Evropske unije i ostalih važnih organizacija treba da služe kao referentni okvir i da pomognu u određivanju merila, proceni mera protiv privrednog kriminala i korupcije na Kosovu. Sve u svemu, prioritet Saveta Evrope nalazi se u činjenici da aktivnosti na uspostavljanju standarda u ovoj oblasti dobiju podršku u vidu praćenja i tehničke saradnje. Međutim, Kosovo ne može da učestvuje niti da ima koristi od tih organa za praćenje. Nezavisno od toga, smatra se da su iskustvo i kriterijumi koje koriste mehanizmi Saveta Evrope za praćenje, kao što su Grupa država protiv korupcije (GRECO) za korupciju i Komitet eksperata za procenu mera protiv pranja novca i finansiranja terorizma (MONEYVAL) za pranje novca, korisni ako su konkretno orijentisani i prilagođeni da omoguće osnovne i periodične procene u periodu od 30 meseci na Kosovu u okviru jednog projekta.

2 OSNOV ZA PROCENU

Ovi modeli treba da budu referentni u okviru procene i analize mera protiv korupcije i pranja novca na Kosovu i pripremu preporuka za reformu. Takođe, ove preporuke za reformu treba da budu objedinjene i orijentisane i iskorišćene za:

- (1) procenu i određivanje standarda za aktuelne mere protiv privrednog kriminala i korupcije (korupcija, pranje novca i finansiranje terorizma); i
- (2) davanje preporuka i sredstava u pravcu potrebnih i važnih reformi koje imaju za cilj jačanje mera protiv privrednog kriminala na Kosovu.

Po prvi put jedan program je urađen na poseban način ima za cilj strategiju i resurse, obavljanje redovne i sveobuhvatne procene na Kosovu pitanja privrednog kriminala i konkretno: korupcije, pranje novca i finansiranje terorizma. Krugovi procene pokriće institucionalnu, zakonsku i političku oblast, kao i resurse raspodeljene na posebne teme modelovane uglavnom prema mehanizmima Saveta Evrope (GRECO i MONEYVAL).

3 OPŠTI CILJ, KOMPONENTE I OČEKIVANI REZULTATI

Cilj aktivnosti	Opšti cilj Davanje doprinosa demokratiji i vladavini prava kroz sprečavanje i kontrolu korupcije, pranja novca i finansiranja terorizma na Kosovu Cilj Jačanje institucionalnih kapaciteta za borbu protiv korupcije, pranja novca i finansiranja terorizma na Kosovu u skladu sa evropskim standardima na osnovu detaljne procene i davanje preporuka
Očekivani rezultati	Rezultat 1- Ocena antikoruptivnih mera 1.1 Urađeni su izveštaji o oceni i napretku nivoa usklađenosti propisa i praksi sa evropskim standardima (zasnovani na iskustvima i kriterijumima koje koriste GRECO i drugi relevantni međunarodni organi); 1.2 Institucije Kosova koje su u stanju da podrže i predvode ocene istog tipa zasnovane na evropskoj metodologiji praćenja; 1.3 Urađene preporuke za oblasti koje se odnose na zakonodavstvo, institucije i politike 1.4 Izveštaji o oceni i napretku (uključujući matrice usaglašenosti) su objavljeni i distribuirani na engleskom, albanskom i srpskom jeziku. Rezultat 2- Ocena mera protiv pranja novca i borbe protiv finansiranja terorizma 2.1 Izveštaji o oceni i napretku o nivou usklađenosti primenljivih propisa i praksi sa evropskim standardima (zasnovani na iskustvima i kriterijumima koje koriste MONEYVAL i drugi relevantni međunarodni organi); 2.2 Institucije Kosova su spremne da podrže i predvode ocene istog tipa o merama protiv pranja novca i finansiranja terorizma zasnovanih na evropskoj metodologiji praćenja. 2.3 Urađene su preporuke o oblastima koje se odnose na zakonodavstvo, institucije i politike 2.4 Izveštaji o oceni i napretku (uključujući matricu usaglašenosti) su objavljeni i distribuirani na

	engleskom, albanskom i srpskom jeziku.
Glavni partneri	- Kancelarija za dobro upravljanje, ljudska prava, jednake mogućnosti i rodna pitanja (KDU) pri Kabinetu premijera Kosova - Agencija za borbu protiv korupcije (ABK) - Centar za finansijske istrage (CFI)

4 NAČIN SPROVOĐENJA

Savet Evrope biće odgovoran za sprovođenje projekta i korišćenje svojih fondova prema direktnom sporazumu o grantu sa Kancelarijom Evropske unije na Kosovu. Savet Evrope biće organizacija koja je odgovorna da obezbedi realizaciju gore pomenutih rezultata projekta.

Savet Evrope će angažovati jednog savetnika na duži rok (LTA) i jednog lokalnog službenika za projekat (LSP) u centru u Prištini koji će raditi direktno sa institucijama na Kosovu. Ovaj tim biće odgovoran za upravljanje projektom na Kosovu u ime Saveta Evrope. Osim ovoga, na osnovu plana aktivnosti (posete u zemlji, ocene, revizije, pripreme za ocene i izrada izveštaja o ocenama projekta). Savet Evrope će angažovati međunarodne i lokalne eksperte na kraći rok koji će činiti tim za ocenu za gore pomenute komponente.

Organi korisnika/koordinatora, a posebno Kancelarija za dobro upravljanje, ljudska prava, jednake mogućnosti i rodna pitanja (KDU) će imenovati koordinatora projekta da bi se obezbedila razmena informacija i saradnja sa svim relevantnim institucijama; šta više, od Kosovske agencije za borbu protiv korupcije i Centra za finansijske istrage (FIC) tražiće se da odrede dva lokalna lica za kontakt za projekat u svojstvu eksperata za relevantna pitanja (korupcija i pranje novca). On/ona će biti glavni partner odgovoran za koordinaciju aktivnosti projekta u ime institucija/vlasti Kosova.

Projekat će imati upravni odbor (kojeg će činiti predstavnici iz svih grupa korisnika/ciljnih grupa, Kancelarije Evropske unije na Kosovu i Saveta Evrope.

5 KONTAKT

Odsek za privredni kriminal
Jedinica za korupciju i prevare (CFU)/ Odsek za privredni kriminal (ECD)
Direktorat za saradnju- DGHL

Savet Evrope
F-67075 Strasbourg, Cedex FRANCE
Tel: +33 3 88 41 26 29; Fax: +33 3 90 21 5650
ardita.abdiu@coe.int
www.coe.int/economiccrime